

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 112/21
Luxemburg, 22 juni 2021

Arrest in zaak C-872/19 P
Venezuela / Raad

Venezuela is wel degelijk bevoegd om op te komen tegen een verordening waarbij ten aanzien van die staat beperkende maatregelen worden genomen

Het Hof vernietigt het arrest waarin het Gerecht het tegenovergestelde heeft geoordeeld en verwijst de zaak terug naar het Gerecht voor een uitspraak ten gronde op het beroep tot nietigverklaring

De Raad van de Europese Unie heeft in 2017 beperkende maatregelen genomen ten aanzien van Venezuela wegens de verslechtering die de situatie op het gebied van de mensenrechten, de rechtsstaat en de democratie in dat land heeft ondergaan. Bij de artikelen 2, 3, 6 en 7 van verordening 2017/2063¹ wordt onder meer een verbod ingesteld om militaire goederen – en de bijbehorende technologieën – die voor binnenlandse repressie zouden kunnen worden gebruikt, te verkopen of te leveren aan natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen in Venezuela, naast een verbod om bepaalde technische, tussenhandel- of financiële diensten die verband houden met de levering van die goederen, te verlenen aan natuurlijke personen, rechtspersonen, entiteiten of lichamen in Venezuela.

Op 6 februari 2018 heeft Venezuela een beroep tot nietigverklaring tegen verordening 2017/2063 ingesteld voor zover de bepalingen van deze verordening haar betreffen. Vervolgens heeft die staat zijn verzoekschrift aldus aangepast dat het ook zag op besluit 2018/1656 en uitvoeringsverordening 2018/1653², handelingen waarbij de Raad de vastgestelde beperkende maatregelen heeft verlengd. Bij arrest van 20 september 2019 heeft het Gerecht van de Europese Unie dat beroep niet-ontvankelijk verklaard omdat de litigieuze bepalingen de rechtspositie van Venezuela niet rechtstreeks raken.³

Het Hof – waarbij Venezuela hogere voorziening heeft ingesteld – spreekt zich uit over de wijze waarop de ontvankelijkheidscriteria van artikel 263, vierde alinea, VWEU moeten worden toegepast in het kader van een beroep tot nietigverklaring dat een derde staat heeft ingesteld tegen beperkende maatregelen die de Raad heeft genomen in het licht van de situatie in die staat. Het Hof vernietigt het arrest van het Gerecht voor zover dit het beroep van Venezuela tot nietigverklaring van de artikelen 2, 3, 6 en 7 van verordening 2017/2063 niet-ontvankelijk heeft verklaard, en verwijst de zaak terug naar het Gerecht voor een uitspraak ten gronde op het beroep.

Beoordeling door het Hof

Om te beginnen merkt het Hof op dat de hogere voorziening van Venezuela geen betrekking heeft op het gedeelte van het bestreden arrest waarbij het door die derde staat ingestelde beroep tot nietigverklaring van uitvoeringsverordening 2018/1653 en besluit 2018/1656 niet-ontvankelijk is verklaard, zodat het Gerecht op dit punt onherroepelijk uitspraak heeft gedaan. Vervolgens brengt

¹ Verordening (EU) 2017/2063 van de Raad van 13 november 2017 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Venezuela (PB 2017, L 295, blz. 21).

² Besluit (GBVB) 2018/1656 van de Raad van 6 november 2018 tot wijziging van besluit (GBVB) 2017/2074 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Venezuela (PB 2018, L 276, blz. 10) en uitvoeringsverordening (EU) 2018/1653 van de Raad van 6 november 2018 tot uitvoering van verordening (EU) 2017/2063 betreffende beperkende maatregelen in het licht van de situatie in Venezuela (PB 2018, L 276, blz. 1).

³ Arrest van 20 september 2019, Venezuela/Raad, [T-65/18](#).

het Hof in herinnering dat het zich volgens vaste rechtspraak – indien nodig ambtshalve – kan uitspreken over een middel van openbare orde dat inhoudt dat niet is voldaan aan de bij artikel 263 VWEU gestelde ontvankelijkheidsvoorwaarden.

In deze zaak **stelt het Hof ambtshalve de vraag aan de orde of Venezuela kan worden beschouwd als een „rechtspersoon” in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU.** In dit verband merkt het Hof op dat uit deze bepaling niet blijkt dat bepaalde categorieën rechtspersonen geen gebruik kunnen maken van de door dit artikel geboden mogelijkheid om beroep tot nietigverklaring in te stellen. Daarnaast volgt evenmin uit eerdere rechtspraak van het Hof dat het in artikel 263, vierde alinea, VWEU gebezigde begrip „rechtspersoon” restrictief moet worden uitgelegd. Het Hof benadrukt vervolgens dat het beginsel dat de Unie onder meer berust op de waarde van de rechtsstaat, voortvloeit uit zowel artikel 2 VEU als artikel 21 VEU, waarnaar wordt verwezen in artikel 23 VEU, dat betrekking heeft op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB). Het Hof oordeelt dan ook dat **een derde staat op grond van deze bepaling – gelezen in het licht van de beginselen van effectieve rechterlijke toetsing en van de rechtsstaat – als „rechtspersoon” in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU procesbevoegdheid behoort te hebben wanneer aan de overige voorwaarden van die bepaling is voldaan.** In dit verband preciseert het Hof dat **de verplichtingen van de Unie om toe te zien op de eerbiediging van de rechtsstaat niet afhankelijk zijn van een wederkerigheidsvoorwaarde. Derhalve moet Venezuela als staat met internationale rechtspersoonlijkheid worden geacht een „rechtspersoon” in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU te zijn.**

Voorts oordeelt het Hof dat **het Gerecht blijkt heeft gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door te oordelen dat de beperkende maatregelen in kwestie geen rechtstreekse gevolgen hebben voor de rechtspositie van Venezuela.** In dit verband constateert het Hof dat de beperkende maatregelen in kwestie zijn genomen ten aanzien van Venezuela. Het verbod voor marktdeelnemers van de Unie om bepaalde transacties te verrichten komt namelijk neer op een verbod voor Venezuela om die transacties met die marktdeelnemers te verrichten. Daarbij komt dat de inwerkingtreding van verordening 2017/2063 heeft geleid tot de onmiddellijke en automatische toepassing van de in de artikelen 2, 3, 6 en 7 van deze verordening vervatte verbodsbepalingen, zodat deze verbodsbepalingen Venezuela beletten om zich tal van producten en diensten te verschaffen. Hieruit leidt het Hof af dat die bepalingen rechtstreekse gevolgen hebben voor de rechtspositie van die staat. In dit verband merkt het Hof op dat geen onderscheid hoeft te worden gemaakt naargelang de handelstransacties van Venezuela handelingen zijn die in privaatrechtelijke hoedanigheid (jure gestionis) dan wel in de uitoefening van het openbaar gezag (jure imperii) zijn verricht. Het Hof stelt tevens vast dat het daarbij niet relevant is dat de beperkende maatregelen in kwestie voor die staat geen absolute belemmering vormen om zich te voorzien van de betreffende goederen en diensten.

Vervolgens **doet het Hof uitspraak ten gronde over de andere gronden voor niet-ontvankelijkheid die de Raad aanvankelijk heeft aangevoerd voor het Gerecht.** Wat betreft de grond voor niet-ontvankelijkheid waarmee wordt aangevoerd dat Venezuela geen procesbelang heeft, is het Hof van oordeel dat de verbodsbepalingen die vervat zijn in de artikelen 2, 3, 6 en 7 van verordening 2017/2063 de belangen – en met name de economische belangen – van Venezuela kunnen aantasten, zodat de nietigverklaring ervan als zodanig die staat een voordeel kan verschaffen. Met betrekking tot de grond voor niet-ontvankelijkheid die berust op de stelling dat de litigieuze bepalingen Venezuela niet rechtstreeks raken, oordeelt het Hof dat de bij bovengenoemde artikelen van verordening 2017/2063 ingestelde verboden gelden zonder dat degenen tot wie zij gericht zijn en die belast zijn met de uitvoering ervan beoordelingsbevoegdheid wordt gelaten, en zonder dat daarvoor uitvoeringsmaatregelen hoeven te worden vastgesteld. Aangezien het Hof reeds heeft vastgesteld dat die bepalingen gevolgen hebben voor de rechtspositie van Venezuela, wijst het die grond voor niet-ontvankelijkheid af.

Ten slotte merkt het Hof op dat **verordening 2017/2063 een „regelgevingshandeling” is in de zin van artikel 263, vierde alinea, VWEU. Omdat de door Venezuela aangevochten artikelen van die verordening bovendien geen uitvoeringsmaatregelen met zich meebrengen, komt het Hof tot de slotsom dat die derde staat wel degelijk bevoegd is om op grond van die**

Verdragsbepaling op te komen tegen die artikelen, zonder dat hij hoeft aan te tonen dat hij hier individueel door wordt geraakt.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106